

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 13.9.2011

KOM(2011) 551 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

**BUDOVANIE DÔVERY V SPRAVODLIVOSŤ V CELEJ EÚ
NOVÝ ROZMER EURÓPSKEJ ODBORNEJ JUSTIČNEJ PRÍPRAVY**

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

BUDOVANIE DÔVERY V SPRAVODLIVOSŤ V CELEJ EÚ NOVÝ ROZMER EURÓPSKEJ ODBORNEJ JUSTIČNEJ PRÍPRAVY

1. Úvod

Európska únia je založená na zásade právneho štátu, v rámci ktorej spoločne funguje právo Únie a vnútroštátne právne systémy. Sudcovia na vnútroštátnej úrovni, ktorí pracujú v rámci rôznych právnych systémov a tradícií, uplatňujú oba právne systémy. V záujme účinného fungovania európskeho justičného priestoru ústrednú úlohu zohráva vytvorenie európskej justičnej kultúry, ktorá plne rešpektuje zásadu subsidiarity a nezávislosť súdnictva. Odborná justičná príprava je kľúčovým prvkom tohto procesu, keďže posilňuje vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi, odborníkmi z právnej praxe a občanmi.

Cieľom Európskej komisie je do roku 2020 polovici odborníkov z právnej praxe v Európskej únii umožniť zúčastňovať sa na aktivitách v oblasti odbornej justičnej prípravy využívaním dostupných zdrojov na miestnej, vnútroštátnej a európskej úrovni v súlade s cieľmi Štokholmského programu¹.

V záujme dosiahnutia tohto cieľa je potrebný pevný záväzok a úplná spolupráca zainteresovaných strán na všetkých úrovniach. Dôležité je, aby členské štáty, justícia, školy pre sudcov a právnické povolania zintenzívnili svoje činnosti v oblasti odbornej justičnej prípravy. Keďže majú najlepšie možnosti, aby zaistili začlenenie práva Únie do odbornej prípravy na vnútroštátnej úrovni, opatrenia na európskej úrovni budú dopĺňať činnosti na vnútroštátnej úrovni.

Právo Únie na vnútroštátnej úrovni

Právo Únie preniká na vnútroštátnej úrovni do veľkého počtu činností najrôznejšieho druhu. Jeho vplyv na každodenný život ľudí a podnikov je značný. Vytvára práva a povinnosti, ktoré musia zaručovať vnútroštátne súdy. Sudca na vnútroštátnej úrovni sa stal sudcom práva Únie v prvej línii. Rozsah a vplyv práva Únie s postupnými zmenami v zmluvách týkajúcich sa Európskej únie narástol a zlepšil sa aj prístup k spravodlivosti. Lisabonská zmluva posilnila právomoci Únie najmä v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Vzájomná dôvera v záujme vzájomného uznávania

Vzájomná dôvera predstavuje základ justičnej spolupráce v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, ako je to ukotvené v článkoch 67, 81 a 82 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Dostatočné porozumenie rozdielnym vnútroštátnym právnym systémom je nevyhnutné na zaistenie uznávania justičných rozhodnutí, spoluprácu medzi justičnými orgánmi a rýchle vykonávanie rozhodnutí. Ústrednú úlohu tiež zohráva pri budovaní vzájomnej istoty a dôvery. Sudcovia na vnútroštátnej úrovni na všetkých stupňoch súdnej

¹ [Ú. v. EÚ C 115, 4.5.2010, s. 1.](#)

pôsobnosti od Sicílie až po Laponsko by mali mať primerané vedomosti o práve Únie a vnútroštátnych justičných systémoch.

Účinné vykonávanie práva Únie

Vývoj práva Únie musí byť prepojený s jeho účinným vykonávaním², ktoré zaručuje právnu istotu a jednotný výklad. Odborné vzdelávanie sudcov a odborníkov z právnej praxe v oblasti práva Únie patrí k kľúčovým odporúčaniam správy Maria Montiho³, aby mali občania a podniky možnosť dovolať sa svojich práv a aby sa zaistilo účinné fungovanie jednotného trhu. Komisia to ako prioritu uviedla v akčnom pláne k Štokholmskému programu⁴ a v správe o občianstve EÚ za rok 2010⁵. Aj Európsky parlament zdôrazňuje, že skutočná odborná justičná príprava výrazne prispieva k zlepšeniu fungovania vnútorného trhu a umožňuje občanom ľahšie uplatňovať svoje práva⁶.

Jednoznačná podpora pre úlohu Európskej únie

Lisabonská zmluva⁷ dala Európskej únii právomoc „podporovať vzdelávanie sudcov a justičných pracovníkov“ vo veciach týkajúcich sa justičnej spolupráce v občianskoprávnej a trestnoprávnej oblasti. V stratégii Európa 2020⁸ sa požaduje, aby sa do odbornej prípravy investovalo efektívnym spôsobom a aby sa na európskej úrovni zaistil súdržný právny kontext. Komisia sa týchto nových príležitostí zhostí s cieľom vytvoriť pevný a legitímny rámec v oblasti odbornej prípravy týkajúcej sa *acquis* Únie.

Európsky parlament sa sústavne zasadzuje o budovanie skutočnej európskej justičnej kultúry ako jedného z predpokladov európskeho justičného priestoru⁹. Európska rada¹⁰ vyzvala na prijatie rozhodného opatrenia Únie v záujme posilnenia skutočnej európskej kultúry v oblasti justície a presadzovania práva.

Celkovo si tieto prvky vyžadujú postupnú zmenu, pokiaľ ide o spôsob organizovania európskej odbornej justičnej prípravy v Únii v zmysle jej koncepcionality a rozsahu, aby tak bola systematicky dostupná pre osoby vykonávajúce právnické povolania, ktoré sú zapojené do procesu implementácie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti.

Komisia v roku 2010 začala širokú konzultáciu so všetkými zainteresovanými stranami vrátane Európskeho parlamentu, členských štátov, Súdneho dvora Európskej únie (SDEÚ), Európskej siete odbornej justičnej prípravy (EJTN) a jej členov, členov Justičného fóra¹¹, a to predovšetkým Akadémie európskeho práva (ERA), Rady advokátskych komôr a združení právnikov Európy (CCBE), Rady notariátov Európskej únie (CNUE), Európskej siete súdnych rád (ENCJ), Siete predsedov najvyšších súdov Európskej únie, Združenia štátnych

² „Európa výsledkov – uplatňovanie práva Spoločenstva“, KOM(2007) 502 v konečnom znení.

³ M. Monti, *Nová stratégia pre jednotný trh*, 9. máj 2010.

⁴ KOM(2010) 171.

⁵ KOM(2010) 603.

⁶ Uznesenie o *justičnom vzdelávaní – Štokholmský program*, 17. jún 2010.

⁷ Článok 81 ods.2 písm. h) a článok 82 ods. 1 písm.c) ZFEÚ.

⁸ KOM(2010) 2020 v konečnom znení.

⁹ Správa 2010/2080(INI).

¹⁰ Pozri poznámku č. 1 na strane 2.

¹¹ *Justičné fórum*.

rád a najvyšších správnych súdov Európskej únie. Ich príspevky¹² sa použili pri vymedzení hlavných činností a priorít.

2. ZMENA RÝCHLOSTNÉHO STUPŇA: VYŠKOLIŤ POLOVICU ODBORNÍKOV Z PRÁVNEJ PRAXE V EURÓPSKEJ ÚNII DO ROKU 2020

V Európskej únii je obrovský počet odborníkov z právnej praxe vrátane sudcov, zamestnancov súdov a osôb vykonávajúcich najrôznejšie právnické povolania¹³.

Odborníci z právnej praxe v 27 členských štátoch

Profesionálni sudcovia	79 100
Prokurátori	35 032
Právnicki, právni poradcovia, právni zástupcovia	868 615
Súdni úradníci	351 220
Súdni exekútori	29 060
Notári	38 269
Spolu	1 401 296¹⁴

Európska odborná justičná príprava v oblasti *acquis* Únie, či už na vnútroštátnej alebo európskej úrovni, má aj naďalej obmedzený charakter. V máji 2011 uviedlo 51 % sudcov a prokurátorov, že sa nikdy nezúčastnili na odbornej justičnej príprave v oblasti práva Únie alebo práva niektorého z členských štátov, pričom 74 % uviedlo, že sa počet prípadov týkajúcich sa práva Únie za ostatné roky zvýšil. Odbornej prípravy v oblasti práva Únie sa nikdy nezúčastnilo 24 % sudcov a prokurátorov, pretože takáto príprava nebola k dispozícii¹⁵. V prípade jednotlivých štátov sa aktivity značne líšia – počet sudcov a prokurátorov, ktorí sa za rok zúčastnia odbornej prípravy sa pohybuje od 240 do 13 000 osôb. Komisia financovala alebo spolufinancovala 162 projektov, do ktorých sa v rokoch 2007 až 2010 zapojilo takmer 26 000 účastníkov.

Prioritu majú sudcovia a prokurátori, keďže nesú zodpovednosť za presadzovanie a dodržiavanie práva Únie, avšak odborná justičná príprava je dôležitá aj pre ostatných odborníkov z právnej praxe. Je potrebné, aby justiční pracovníci pomáhali obetiam v súlade

¹² Zhrnutie zistení konzultačného procesu možno nájsť [tu](#).

¹³ Článok 81 ods. 2 písm. c) a článok 82 ods. 1 písm. c) ZFEÚ sú výslovne zamerané na „sudcov a justičných pracovníkov“. Hoci právnici predstavujú autonómne povolanie, sú neodlučiteľnou a nevyhnutnou súčasťou činnosti súdov a pri vykonávaní práva Únie zohrávajú ústrednú úlohu. Pokiaľ ide o notárov, tí sú do činnosti súdov zapojení v menšej miere, ale vo viacerých členských štátoch majú v justičnej oblasti určité právomoci, v dôsledku ktorých tiež prispievajú k vykonávaniu práva Únie. Berúc do úvahy ducha a ciele ustanovení zmluvy je možné rozšíriť pôsobnosť týchto ustanovení aj na tieto dve povolania.

¹⁴ [Európske justičné systémy 2010](#), CEPEJ, Rada Európy (Nemecko: údaje z roku 2006).

¹⁵ Predbežné štatistické údaje, štúdia Európskeho parlamentu „Odborná justičná príprava v členských štátoch EÚ“, bude uverejnená v októbri 2011.

s európskym rámcom. Európski občania, ktorí uplatňujú svoje právo na voľný pohyb, sa môžu ocitnúť v situáciách, keď potrebujú služby právnikov alebo notárov s odbornou znalosťou právnych predpisov Únie. Všetci odborníci z právnej praxe zohrávajú určitú úlohu v záujme zaistenia optimálnej účasti detí na justičných systémoch¹⁶.

Odborná príprava príslušníkov orgánov presadzovania práva je tiež dôležitá a Komisia v tejto súvislosti v polovici roka 2012 predloží oznámenie o rozvoji európskeho systému odbornej prípravy (ETS) pre príslušníkov orgánov presadzovania práva.

Cieľom je zamerať sa na všetkých odborníkov z právnej praxe, či už sudcov, prokurátorov, súdnych úradníkov, právnikov alebo iné právnické povolania.

3. ODBORNÁ PRÍPRAVA ZAMERANÁ NA PROFESIONÁLOV

Praktický prístup k európskej odbornej justičnej príprave

Európska odborná justičná príprava by sa mala zameriavať na prax, aby pritiahla pozornosť odborníkov, ktorí sú potrební pre fungovanie justičných systémov. Mala by mať pre ich každodennú prácu relevanciu, uskutočňovať by sa mala v krátkych časových intervaloch a mala by využívať efektívne metódy vzdelávania. V máji 2011 uviedlo 19 % sudcov a prokurátorov, že sa nezúčastnili na žiadnom školení o práve Únie pre nedostatok času¹⁷.

Európska odborná justičná príprava by mala zahŕňať **počiatočnú a priebežnú odbornú prípravu**. Každý nový absolvent práva by mal mať od začiatku vedomosti o práve Únie. Počiatočná odborná príprava, ktorú dostali pred začatím vykonávania právnického povolania alebo na jeho začiatku, by mala byť doplnená o celoživotné vzdelávanie s cieľom pomôcť odborníkom z právnej praxe, aby mali v tejto oblasti najnovšie poznatky a vedeli kde a ako nové zručnosti a informácie získať.

Členské štáty by mali zohľadniť **čas** strávený mimo súdov pri hodnotení pracovnej záťaže sudcov a prokurátorov a považovať ho za investíciu do **kvality justície**.

Vymedzenie prioritných oblastí

Hlavnou náplňou európskej odbornej justičnej prípravy by mal byť korpus *acquis* Únie vrátane hmotného a procesného práva, nástrojov justičnej spolupráce a príslušnej judikatúry Súdneho dvora EÚ.

Zainteresované strany počas konzultácie identifikovali potreby odbornej prípravy v týchto **oblastiach politiky**, ktoré by sa v oblasti odbornej prípravy mohli považovať za priority: environmentálne právo, občianske, zmluvné, rodinné a obchodné právo, právo v oblasti hospodárskej súťaže, práva duševného vlastníctva, trestné právo (najmä vykonávanie európskeho zatýkacieho rozkazu), trestná činnosť poškodzujúca finančné záujmy Únie, základné práva a ochrana údajov. Priority tiež možno stanoviť aj v oblastiach, v ktorých EÚ zistila nízku mieru dodržiavania niektorých sektorových právnych predpisov, respektíve v ktorých sú sektorové právne predpisy veľmi zložité a vyznačujú sa technickou povahou.

¹⁶ KOM(2011) 60.

¹⁷ Pozri poznámku č. 15 na strane 4.

*Európska komisia zohľadní tieto **prioritné oblasti** pri navrhovaní **programov na financovanie odbornej prípravy**.*

Krátkodobé výmeny

Okrem vedomostí o práve Únie, základom európskeho justičného priestoru, ktorý je založený na dôvere a uplatňovaní zásady vzájomného uznávania, je, aby si odborníci z právnej praxe zlepšovali svoje znalosti o justičných systémoch v celej Európe.

Výmeny sú **jednou z najlepších možností** na získanie praktických **vedomostí o nástrojoch Únie a ostatných právnych systémoch**, na **výmenu skúseností** a v dôsledku toho na zvýšenie vzájomnej **dôvery** a porozumenia.

Komisia si želá rozvíjať výmeny, pričom **začne s novo vymenovanými sudcami a prokurátormi**. Výmeny by mali počas počiatočnej odbornej prípravy organizovať vnútroštátne inštitúcie odbornej justičnej prípravy. Sudcovia a prokurátori by si tak od samého začiatku boli vedomí európskeho rozmeru svojho úradu a v plnej miere by sa v ňom angažovali.

*Cieľom Európskej komisie je od roku 2014 zaviesť **dvojtyždňový výmenný program pre nových sudcov a prokurátorov**. Jeho cieľom bude, aby sa na výmene organizovanej vnútroštátnymi inštitúciami odbornej prípravy v podstate zúčastnili všetci novo vymenovaní sudcovia a prokurátori (približne 2 500 osôb ročne).*

Technológie na podporu odborného vzdelávania: európsky portál e-Justice a elektronické vzdelávanie

Európsky portál e-Justice je jednotným kontaktným miestom určeným občanom, podnikom a odborníkom z právnej praxe. Poskytuje **bohaté informácie v 22 jazykoch**, ktoré slúžia ako **referenčný nástroj v kontexte odbornej justičnej prípravy**. Portál sa bude ďalej rozvíjať, aby poskytoval informácie o poskytovateľoch odbornej prípravy a podujatiach odbornej prípravy s cieľom zabezpečiť ľahký prístup do právnických databáz a k vysokokvalitnému učebnému materiálu a aby tiež fungoval ako **vstupné miesto v súvislosti s možnosťami spolufinancovania** zo strany Komisie.

Nevyhnutné je tiež investovať do **elektronického vzdelávania**, najmä s cieľom riešiť časové obmedzenia, ktorým odborníci z právnej praxe čelia.

*Európska komisia zabezpečí, aby **európsky portál e-Justice** podporoval európsku odbornú justičnú prípravu.*

*Bude podporovať rozvoj **elektronického vzdelávania** ako pružného nástroja v záujme zapojenia vyššieho počtu koncových používateľov.*

*Vypracuje **praktické usmernenia**, pokiaľ ide o konkrétne vzdelávacie návyky u pracovníkov v justičnej oblasti a najlepšie prispôsobenú **metodikú odborného vzdelávania**, v čom bude tiež zahrnuté **hodnotenie** kvality a vplyvu a využívanie spoločných ukazovateľov a **kritérií kvality**.*

Rozvíjanie jazykových zručností

Dôležité je zvládnutie cudzieho jazyka a jeho právnej terminológie a malo by tvoriť súčasť priebežnej odbornej prípravy odborníkov z právnej praxe. Je to predpokladom efektívnych kontaktov vo všetkých členských štátoch, ktoré sú na druhej strane základom justičnej spolupráce.

Je dôležité, aby všetky zainteresované strany venovali pozornosť odbornej príprave v oblasti právnej terminológie v cudzích jazykoch.

4. BUDOVAŤ NA EXISTUJÚCICH ŠTRUKTÚRACH A SIEŤACH

Vyškoliť polovicu odborníkov z právnej praxe v Európskej únii do roku 2020 predstavuje spoločnú výzvu. Najlepšie ju bude možné zvládnuť tak, že sa využijú **silné stránky a skúsenosti existujúcich štruktúr, aktérov a sietí na vnútroštátnej alebo európskej úrovni**. V tejto súvislosti a v záujme zaistenia nevyhnutného dodržiavania nezávislosti súdov a autonómnej organizácie profesných združení právnikov, notárov a súdnych exekútorov by nebolo vhodné, aby sa na európskej úrovni vytvorila monopolná štruktúra.

Najlepšou možnosťou je, aby **rozvíjanie aktivít v oblasti európskej odbornej justičnej prípravy podporovali všetky zainteresované strany**, pričom by sa zaistilo, že jej rámec spĺňa všetky potreby jej aktérov, podporuje synergický efekt a zlepšuje výsledky odbornej prípravy.

Využiť existujúce silné stránky na vnútroštátnej úrovni

V členských štátoch, ktoré nesú hlavnú zodpovednosť za **kvalitu a rozsah odbornej justičnej prípravy**, sú už k dispozícii rozsiahle kapacity v oblasti odbornej prípravy. Školy pre sudcov, ktoré ponúkajú počiatočnú a priebežnú odbornú prípravu, existujú v 17 členských štátoch. V ostatných členských štátoch odbornú prípravu organizuje ministerstvo spravodlivosti, sudcovská rada alebo služobné úrady súdov. Advokátske a notárske komory stanovujú vnútroštátne požiadavky pre priebežnú odbornú prípravu svoju členov a organizujú aktivity odbornej prípravy.

Existujúce štruktúry na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni sú kľúčové na to, aby sa zaistilo, že aktivity v oblasti odbornej justičnej prípravy zahŕňajú vyučovanie o práve a postupoch Únie, a aby sa zvyšovala ich frekvencia, účinnosť a vplyv na každodennú prácu.

V roku 2001 nadviazali École Nationale de la Magistrature (Francúzsko), Centro de Estudos Judiciários (Portugalsko) a Escuela Judicial del Consejo General del Poder Judicial (Španielsko) úzku spoluprácu, ktorej súčasťou sú výmeny budúcich sudcov a prokurátorov v rámci aktivít odbornej prípravy, ktoré sa uskutočnili v týchto troch krajinách a ktoré sa zameriavali na predmety týkajúce sa práva Únie a ich vlastné vnútroštátne právne systémy. Bez prerušenia sa odvtedy v tejto činnosti pokračuje, pričom došlo k jej rozšíreniu o účasť iných inštitúcií poskytujúcich odbornú prípravu. V roku 2010, keď už bolo do nej zapojených 13 krajín, sa táto spolupráca začlenila do rámca Európskej siete odbornej justičnej prípravy.

Niekoľko rokov organizovali advokátske komory Perpignan a Barcelony každoročné spoločné semináre, na ktorých sa diskutovalo o ťažkostiach, ktoré sa opätovne vyskytujú pri vykonávaní právneho rámca Únie v cezhraničných prípadoch.

Počiatková odborná príprava neexistuje vo všetkých členských štátoch. V máji 2011 uviedlo 43 % sudcov a prokurátorov, že právo Únie, Európsky dohovor o ľudských právach a iné právne predpisy členských štátov neboli súčasťou ich vysokoškolského štúdia, a 63 % z nich neabsolvovalo žiadnu počiatkovú prípravu v oblasti práva Únie pred začatím výkonu svojich funkcií¹⁸. Noví odborníci z právnej praxe by však mali mať dostatočné **vedomosti** o nástrojoch Únie v oblasti justičnej spolupráce a mali by si osvojiť „**reflexívne**“ a pravidelne sa odvolávať na judikatúru vynesenú na európskej úrovni, overovať vnútroštátnu transpozíciu a využívať konanie Súdneho dvora Európskej únie o prejudiciálnej otázke.

Priebežná odborná príprava je k dispozícii vo všetkých členských štátoch, ale nie je vždy povinná. A nie vždy sa týka *acquis* Únie a nástrojov justičnej spolupráce.

Odborná príprava v oblasti *acquis* Únie by mala byť systematicky začlenená do počiatkovej odbornej prípravy odborníkov z právnej praxe a mala by odrážať, ako vnútroštátne právne predpisy a právo Únie navzájom na seba pôsobia a ako ovplyvňujú ich každodennú prax.

Európska komisia vyzýva členské štáty a právnické povolania, aby pre odborníkov z právnej praxe, najmä sudcov a prokurátorov, zabezpečili počas ich kariéry aspoň raz týždenne odbornú prípravu v oblasti *acquis* Únie a jej právnych nástrojov.

Európska komisia sa usiluje posilniť spoluprácu medzi zainteresovanými stranami a aktívnym spôsobom povzbudiť konzorciá alebo regionálne skupiny vnútroštátnych škôl pre sudcov, aby vyvíjali spoločnú odbornú prípravu.

Využiť existujúce silné stránky na európskej úrovni

Subjekty, ktoré poskytujú odbornú justičnú prípravu, a európske siete odborníkov z právnej praxe predstavujú spoľahlivý nástroj na zaistenie výrazného posilnenia európskej odbornej justičnej prípravy. Je nevyhnutné odstrániť nedostatky, pokiaľ ide o obsah odbornej prípravy, frekvenciu aktivít a počet účastníkov.

Úloha celoeurópskych profesných organizácií

Európske združenia právnických povolání, ako je CCBE, CNUE, ENCJ, Sieť predsedov najvyšších súdov, Fórum sudcov Európskej únie pre životné prostredie atď. zohrávajú dôležitú koordinačnú úlohu.

Sú kľúčovými partnermi pri propagovaní európskej odbornej justičnej prípravy, hodnotení dôležitosti obsahu a metodiky, šírení informácií o dostupných zdrojoch odbornej prípravy a dosiahnutí lepšej akceptácie odbornej prípravy.

Európske organizácie združujúce právnické povolania by mali v spolupráci so svojimi členmi ďalej rozvíjať aktivity odbornej prípravy a spoločné učebné osnovy, ako aj zdieľať najlepšie postupy. Podstatné je, aby boli do európskej odbornej justičnej prípravy neustále zapojení.

¹⁸ Pozri poznámku č. 15 na strane 4.

Aktivity Akadémie európskeho práva a ostatných poskytovateľov odbornej prípravy na európskej úrovni

Poskytovatelia odbornej justičnej prípravy na európskej úrovni majú dostatočné kapacity na poskytovanie odbornej prípravy pre účastníkov s rôznou štátnou príslušnosťou.

Akadémia európskeho práva¹⁹ poskytuje priebežnú odbornú prípravu pre odborníkov z právnej praxe (v roku 2010 ju absolvovalo 1 303 osôb). Má rozsiahle skúsenosti z úspešného organizovania seminárov o práve Únie pre poslucháčov s rôznym kultúrnym pozadím. Význam úlohy akadémie spočíva napríklad v rozvíjaní odbornej justičnej prípravy v krajinách zapojených do procesu rozširovania a v kandidátskych krajinách.

Akadémia organizuje letné kurzy o európskom trestnom súdnictve pre sudcov, prokurátorov a právnych obhajcov zo všetkých členských štátov, v rámci ktorých používa aktívne postupy, a to vrátane IT nástrojov, s cieľom účastníkov odborne pripraviť na používanie nástrojov justičnej spolupráce v cezhraničných prípadoch týkajúcich sa trestných vecí.

K ostatným európskym subjektom, ktoré medziiným poskytujú odbornú prípravu odborníkom z právnej praxe, patria: Európske centrum pre sudcov a právnikov Európskeho inštitútu verejnej správy (EIPA), Európsky univerzitný inštitút vo Florencii (EUI), College of Europe atď.

Európska komisia bude s Akadémiou európskeho práva a poskytovateľmi európskej odbornej justičnej prípravy spolupracovať, pričom bude zohľadňovať príspevky z verejného a súkromného sektora s cieľom zaistiť dostupnosť vysokokvalitnej odbornej prípravy pre vyšší počet osôb vykonávajúcich právnické povolania.

Európska sieť odbornej justičnej prípravy (EJTN)

EJTN²⁰ je sieťou vnútroštátnych štruktúr poskytujúcich odbornú justičnú prípravu a Akadémia európskeho práva. Koordinuje ich činnosti, umožňuje zdieľanie najlepších postupov, rozvíjanie spoločných učebných osnov pre **sudcov a prokurátorov** použiteľných na vnútroštátnej úrovni a organizuje semináre používaním aktívnych postupov odbornej prípravy. Každoročne sa jej aktivít zúčastní takmer 2 000 sudcov, prokurátorov a škooliteľov. V období rokov 2005 až 2010 EJTN zorganizovala **výmeny na súdoch** pre 2 175 sudcov a prokurátorov, čím skúseným odborníkom z právnej praxe umožnila výmenu najlepších postupov a riešení.

EJTN by si mala dať záväzok **posilniť udržateľnosť svojej štruktúry a vyvinúť** stratégiu, ktorej cieľom bude osloviť vyšší počet odborníkov z právnej praxe z väčšieho počtu členských štátov. Mala by tiež skonsolidovať doteraz dosiahnuté výsledky a rozšíriť svoju pôsobnosť prostredníctvom podpory škooliteľov na vnútroštátnej a miestnej úrovni, organizovaním aktivít odbornej prípravy v spolupráci so školami pre sudcov, rozvíjaním modulov odbornej prípravy vrátane modulov elektronického vzdelávania a úsilím o dosiahnutie excelentnosti v oblasti metodiky odbornej prípravy. EJTN môže slúžiť ako prostriedok výmeny tým, že zaistí, aby projekty odbornej prípravy predkladané **konzorciami vnútroštátnych štruktúr** na spolufinancovanie na európskej úrovni spĺňali príslušné kritériá a boli pripravené vo vysokej kvalite.

¹⁹

ERA.

²⁰

EJTN.

EJTN by mala dosiahnuť 1 200 výmen na súdoch za rok.

Všetky členské štáty by sa mali zaviazat', že zvýšia svoj finančný príspevok a účasť svojich vnútroštátnych štruktúr odbornej justičnej prípravy na EJTN, aby sa zaistilo, že sieť disponuje dostatočnými kapacitami na zohrávanie aktívnej úlohy.

Európska komisia zváži ešte ďalšiu podporu, ak sieť preukáže lepšiu schopnosť organizovať a koordinovať aktivít v oblasti odbornej justičnej prípravy.

5. EURÓPSKA KOMISIA AKO AKTÍVNY PARTNER

Komisia bude **aktívnym partnerom** členských štátov v záujme dosiahnutia ambiciózných cieľov v oblasti odbornej prípravy odborníkov z právnej praxe. Prispeje tým k aktivitám, ktoré vyvíjajú vnútroštátne štruktúry odbornej prípravy prostredníctvom konkrétnych opatrení na zvýšenie kvantity, kvality, vplyvu a dosahu európskeho programu odbornej justičnej prípravy, v ktorom budú zahrnuté vyučovacie hodiny odbornej prípravy, cezhraničné výmeny a doplňujúce opatrenia.

5.1. Navrhovanie nových stratégií rozšírenia odbornej prípravy

Verejno-súkromné partnerstvá

Odborná príprava nie je výsadou verejného sektora, ako to v tejto súvislosti dokazujú činnosti advokátskych komôr. Verejno-súkromnými partnerstvami možno vytvoriť dodatočné prostriedky, ako reagovať na výzvy v rýchlo sa meniacom európskom justičnom priestore. Nové spoločné mechanizmy, ktoré budú založené na osvedčených postupoch, umožnia uskutočniť dodatočné aktivity v oblasti odbornej prípravy a zároveň zaistia, že nebude ohrozená nezávislosť cieľového poslucháčstva. Mohla by sa do úvahy zobrať odborná jazyková príprava a elektronické vzdelávanie.

Fínska advokátska komora napríklad v spolupráci s univerzitami v Turku, Helsinkách a Laponsku, ako aj ministerstvom spravodlivosti, organizuje kurzy odbornej prípravy pre právnikov, sudcov a prokurátorov, ktoré sa týkajú právnych záležitostí.

Subjekty, ako je Akadémia európskeho práva, by mohli zohrávať ústrednú úlohu pri propagácii verejno-súkromnej spolupráce.

Európsky parlament vždy podporoval spoluprácu s univerzitami. Komisia by v budúcnosti mohla podporovať „znalostné partnerstvá“ medzi univerzitami, školami pre sudcov a advokátskymi komorami, ako k tomu vyzýva stratégia Európa 2020²¹. Skúsenosti sa získajú z prebiehajúceho pilotného projektu²², v rámci ktorého podniky a inštitúcie poskytujúce odbornú prípravu spoločne navrhnu a vypracujú nové učebné osnovy a kurzy, vypracujú inovatívne postupy odbornej prípravy a zjednodušia tok poznatkov medzi vysokoškolským a súkromným sektorom.

²¹ „Znalostné aliancie“ alebo „partnerstvá“ podporuje oznámenie o Únii inovácií z roku 2010 – táto problematika predstavuje jednu z hlavných iniciatív stratégie Európa 2020.

²² Pilotný projekt na budovanie znalostných partnerstiev.

Európsky právny inštitút²³ prostredníctvom výskumných projektov s praktickým uplatnením spojí odborníkov z akademickej pôdy a právnej praxe. Môže byť preto schopný poskytnúť užitočné informácie o témach, ktorým by sa subjekty odbornej prípravy mali venovať, aby tak preklenuli existujúce medzery.

*Európska komisia má v úmysle **podporiť ďalšie verejno-súkromné partnerstvá** s cieľom vyvinúť inovatívne riešenia v odbornej príprave.*

Vzájomné uznávanie aktivít odbornej prípravy

Mali by byť v pláne programy, na základe ktorých by absolvovaná odborná príprava v inom členskom štáte bola platná v krajine pôvodu absolventa. Ako príklad môže poslúžiť partnerstvo medzi francúzskymi, luxemburskými a belgickými advokátskymi komorami: ich členovia sa môžu zúčastňovať na spoločných aktivitách, ktoré sa započítavajú do ich ročných povinností v oblasti odbornej prípravy.

Opierať sa o skúsenosti

Know-how a odborné znalosti získané v iných oblastiach odborného vzdelávania by sa mali využiť v odbornej justičnej príprave. Môže sa tak predísť zdvojeniu úsilia a malo by sa podporovať opätovné používanie kvalitných produktov v oblasti odbornej prípravy.

*Európska komisia by mohla organizovať **každoročné stretnutia** za účasti všetkých právnických povolání s cieľom vypracovať nové perspektívy v oblasti odbornej prípravy a uľahčiť výmeny osvedčených postupov.*

5.2. Poskytovanie finančnej podpory

V období rokov 2007 až 2010 sa európskej odbornej justičnej príprave dostalo podpory prostredníctvom financovania alebo spolufinancovania projektov v celkovej výške 35,5 mil. EUR. Do dnešného dňa to uľahčilo odbornú prípravu 4 000 až 9 000 odborníkov z právnej praxe ročne. Avšak vzhľadom na početnosť cieľového poslucháčstva a potrebu mať čo najaktuálnejšie znalosti o *acquis* Únie to nie je dostačujúce.

Dodatočné finančné prostriedky výraznejšie prispievajú k rozsahu a objemu aktivít, ktoré možno podporiť, v dôsledku čoho bude možné osloviť vyšší počet odborníkov z právnej praxe a stavať na silných stránkach všetkých existujúcich zainteresovaných strán.

V rámci súčasného finančného rámca Komisia podporí európsku odbornú justičnú prípravu povýšením ju na prioritu v rámci jej existujúcich programov, pričom využije všetky dostupné nástroje **na zvýšenie finančnej podpory**. Komisia bude najmä prostredníctvom **grantov** aktívne podporovať rozvoj odbornej prípravy zameranej na viacero členských štátov v oblasti *acquis* Únie a vnútroštátnych justičných systémov²⁴. Kritériá udeľovania grantov sa zamerajú na rozvoj prakticky orientovaných, rozsiahlych a dlhodobých projektov, ktoré využívajú metodiku aktívnej odbornej prípravy, dosahujú udržateľné výsledky a oslovujú vysoký počet cieľových poslucháčov. Komisia tiež sprístupní moduly odbornej prípravy v oblasti *acquis* Únie, ako napríklad tie, ktoré boli úspešne vyvinuté v oblasti environmentálneho práva EÚ.

²³ Európsky právny inštitút

²⁴ Prihlášky od notárov sa zoberú do úvahy, ak sa týkajú *acquis* Únie v tých oblastiach, v ktorých notári vykonávajú justičné činnosti.

Komisia tiež pracuje na zvýšení koherencie a stability svojich výziev na predkladanie návrhov a na **uľahčení dostupnosti európskych finančných prostriedkov** pre navrhovateľov projektov. Komisia **posudzuje spôsoby, ako možno podporiť účasť Chorvátska²⁵, kandidátskych, potenciálnych kandidátskych a susediacich krajín na projektoch európskej odbornej justičnej prípravy.**

Európska komisia sústreďí svoje financovanie na odbornú prípravu v rámci existujúcich programov na podporu vysokokvalitných projektov európskej odbornej justičnej prípravy so širším európskym dosahom.

Európska odborná justičná príprava by mala byť v rámci nového viacročného finančného rámca jednou z hlavných priorít, aby sa do roku 2020 podporila odborná príprava viac ako 20 000 odborníkov z právnej praxe ročne.

6. ZÁVER

Zlepšenie odbornej justičnej prípravy je základným kameňom pri budovaní európskeho justičného priestoru v prospech občanov a podnikov. Európska komisia má v úmysle dať európskej odbornej justičnej príprave nový rozmer tým, že bude vychádzať zo súčasných osvedčených aktivít a možností, ktoré poskytuje Lisabonská zmluva.

Budúci európsky program odbornej prípravy bude založený na opatreniach:

1. **členských štátov:** založených na existujúcich silných stránkach s cieľom podporiť aktivity odbornej prípravy vypracované školami pre sudcov alebo osobami vykonávajúcimi právnické povolania o *acquis* Únie,
2. **partnerov na európskej úrovni:** posilnením ich spolupráce, zvýšením počtu aktivít a výmen, či už prostredníctvom profesijných organizácií na európskej úrovni, poskytovateľov odbornej prípravy alebo EJTN,
3. **Európskej komisie:** zvýšením finančnej podpory na kvalitné projekty odbornej prípravy, podporovaním konzorcií škôl pre sudcov, s cieľom do roku 2020 na európskej úrovni dosiahnuť počet 20 000 absolventov z radov odborníkov z právnej praxe ročne, podporovaním využívania moderných technológií a najmä európskeho portálu e-Justice.

Je potrebné prijať pevný záväzok s cieľom zaistiť, aby odborná justičná príprava dosiahla úroveň excelentnosti, ktorá je potrebná na vypestovanie skutočnej európskej justičnej kultúry. Komisia všetkých aktérov vyzýva, aby prijali vhodné opatrenia: musia byť pridelené rozpočty, musí byť daný k dispozícii potrebný čas, musia byť vypracované stimuly a prijaté jasné záväzky.

Európska komisia predpokladá, že výsledkom týchto kombinovaných ambiciózných opatrení bude, že sa do roku 2020 aspoň jedného kurzu európskej odbornej justičnej prípravy alebo výmeny do roku zúčastní viac ako 700 000 odborníkov z právnej praxe.

²⁵ Zasadnutie Európskej rady 24. júna 2011 v Bruseli.